

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul legii pentru modificarea Legii comunicațiilor poștale nr.36/2016

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016 (în continuare - Proiect de lege) a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în limitele competențelor stabilite de legislația în vigoare.

La elaborarea proiectului au fost analizate recomandările și bunele practici ale Uniunii Europene în domeniul serviciilor poștale, precum și opiniile experților implicați în procesul de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea proiectului de lege derivă din Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025–2029 aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr.306/2025 (Cluster 2.Piața internă, Capitolul 3 - Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii, acțiunile 12-13 a Anexei A).

Proiectul a fost elaborat în vederea transpunerii fidele a:

- Directivei 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 15 din 21 ianuarie 1998, CELEX: 01997L0067, modificată prin:

1. Directiva 2002/39 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 iunie 2002 de modificare a Directivei 97/67/CE privind continuarea deschiderii spre concurență a serviciilor poștale ale Comunității, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 176 din 5 iulie 2002;

2. Directiva 2008/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 februarie 2008 de modificare a Directivei 97/67/CE cu privire la realizarea integrală a pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 52 din 27 februarie 2008.

- Regulamentului (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete, CELEX: 32018R0644.

Elaborarea proiectului este determinată de angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, precum și de necesitatea modernizării cadrului normativ național în domeniul comunicațiilor poștale, în contextul dezvoltării accelerate a comerțului electronic și a serviciilor de livrare de colete.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Piața serviciilor poștale din Republica Moldova se află într-o perioadă de tranziție, influențată atât de evoluțiile tehnologice (digitalizare, comerț electronic, declinul serviciilor poștale tradiționale), cât și de constrângerile structurale interne. În ciuda existenței unui cadru de reglementare armonizat în mare parte cu legislația Uniunii Europene, sectorul poștal întâmpină multiple dificultăți care afectează sustenabilitatea și competitivitatea acestuia.

Printre problemele majore identificate se numără:

- scăderea traficului poștal tradițional. În 2024, traficul intern a scăzut cu 11,6% față de anul precedent, iar cel internațional expedit a scăzut cu 63,9%, reflectând schimbarea obiceiurilor de comunicare și concurența canalelor digitale.

- dependenta ridicată de veniturile din trimiteri internaționale primite. Aproximativ 47,1% din veniturile sectorului poștal provin din acest segment, ceea ce îl expune fluctuațiilor externe ale comerțului electronic global. Această dependență transformă piața într-una

logistică, dominată de segmentul coletelor și pachetelor mici. Prin creșterea masivă a comerțului electronic transfrontalier, care generează fluxuri mari de colete, sectorul poștal s-a transformat, fiind salvat de la declinul corespondenței tradiționale. Deși furnizorul de serviciu poștal universal deține cea mai mare rețea, pierde rapid cote de piață și trafic pe segmentele profitabile (în special coletele internaționale) în favoarea furnizorilor privați, care răspund mai bine cerințelor de rapiditate și trasabilitate impuse de e-commerce.

- Asigurarea dreptului de acces la serviciu poștal universal (SPU) (servicii de calitate, accesibile, nediscriminatorii, pe întreg teritoriul Republicii Moldova) este o sarcină dificilă într-un mediu concurențial. Eforturile de garantare a acestui drept rămân necesare. Furnizorul de serviciu poștal universal suportă pierderi semnificative din menținerea oficiilor neprofitabile în zonele rurale cu o populație mică. Fără compensarea acestor pierderi din surse externe întreprinderii, furnizorul de serviciu poștal universal (FSPU) recurge la subvenționarea încrucișată (cross-subsidy): pierderile oficiilor rurale sunt acoperite din veniturile altor activități. Această metodă duce la majorarea tarifelor SPU, cu riscul de a le face în viitor mai scumpe și mai puțin accesibile decât cele ale concurenților, agravând situația FSPU. Astfel, furnizorul de serviciu poștal universal este nevoit să reducă numărului de oficii în zona rurală, ceea ce diminuează accesul populației la serviciile poștale și poate afecta standardele de calitate. Astfel, dacă în anul 2024 existau 500 de oficii nerentabile, în primele nouă luni ale anului 2025 numărul lor a crescut la 610.

Prin urmare, este necesară implementarea mecanismului de compensare a costului net al serviciului universal, prevăzute de Directiva 97/67/CE precum și a măsurilor de eficientizare a activității care vor asigura suportul activității oficiilor neprofitabile din punct de vedere al venitului generat de acestea, dar necesare pentru asigurarea accesului la serviciul din sfera serviciului poștal universal și respectarea standardelor de calitate, măsuri conforme cu practicile statelor Uniunii Europene.

În același context este necesar de asigurat o mai mare flexibilitate a obligațiilor furnizorului de serviciu poștal universal în cazurile sau condițiile geografice excepționale, luând în considerare situația economică și demografică din unele localități, precum și costurile necesare pentru asigurarea accesului la serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal în aceste localități.

Dependența de comerțul electronic transfrontalier. Sectorul poștal tradițional s-a confruntat cu o scădere constantă a volumelor de corespondență clasică (scrisori, documente), cauzată de digitalizare și comunicarea electronică. Totuși, comerțul electronic transfrontalier (cumpărături online din alte țări) a devenit un motor esențial de creștere, generând un flux masiv de colete mici și medii care necesită livrare internațională. Această dependență se explică prin transformarea pieței poștale dintr-un serviciu bazat pe comunicare în unul logistic, centrat pe comerțul electronic.

În esență, această dependență este o adaptare forțată: e-commerce-ul a salvat sectorul poștal de declin, dar îl face vulnerabil la riscuri externe.

Serviciul de trimiteri de colete și pachete mici a cunoscut o ascensiune importantă atât în volum cât și veniturile generate, devenind motorul principal al creșterii în sectorul poștal atât pe segmentul intern, cât și internațional.

Cadrul normativ actual este reglementat prin:

- Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016, care stabilește obligații referitoare la furnizarea serviciilor de comunicații poștale în măsura necesară pentru garantarea respectării cerințelor privind:
 - calitatea, disponibilitatea și modul de prestare a serviciilor poștale furnizate;
 - asigurarea securității rețelei poștale și a trimiterilor poștale.
- Hotărârea de Guvern nr.1457/2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale;

- Hotărârea de Guvern nr.1226/2016 cu privire la standardele de calitate în ceea ce privește serviciul poștal universal;
- Hotărârea de Guvern nr.1454/2016 cu privire la aprobarea caracteristicilor rețelei poștale publice a furnizorului de serviciu poștal universal;
- Actele de reglementare ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații în domeniul comunicațiilor poștale.

Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 stabilește principiile generale de organizare și funcționare a pieței serviciilor poștale, drepturile și obligațiile furnizorilor, precum și atribuțiile autorităților publice competente, însă cu toate acestea, evoluțiile recente de pe piața serviciilor poștale, în special creșterea semnificativă a serviciilor de livrare de colete, inclusiv a celor transfrontaliere, au evidențiat existența unor lacune și deficiențe normative în legislația națională în vigoare.

Legea nr. 36/2016 nu conține reglementări suficiente privind:

- supravegherea reglementară a serviciilor de livrare de colete;
- transparența tarifelor și evaluarea caracterului rezonabil al tarifelor pentru livrările transfrontaliere;
- obligațiile de informare a consumatorilor în legătură cu serviciile de livrare transfrontalieră de colete;
- mecanismele de colectare și raportare a datelor relevante privind piața serviciilor de livrare de colete.

Totodată, anumite prevederi ale legislației naționale privind finanțarea serviciului poștal universal necesită clarificări și ajustări pentru a asigura conformitatea cu principiile stabilite de Directiva 97/67/CE, inclusiv în ceea ce privește compensarea costului net al obligației de serviciu universal.

În lipsa intervenției normative, aceste deficiențe pot conduce la imposibilitatea asigurării furnizării serviciului universal pentru populația dintr-un număr mare de localități rurale, la distorsionarea concurenței pe piața serviciilor poștale, la niveluri insuficiente de protecție a consumatorilor și la dificultăți în monitorizarea și evaluarea eficientă a pieței serviciilor de livrare de colete, în special a celor transfrontaliere.

În acest context, proiectul de lege urmărește ajustarea și completarea cadrului normativ existent, prin transpunerea actelor juridice ale Uniunii Europene menționate, în scopul asigurării unei piețe poștale funcționale, transparente și competitive, în beneficiul utilizatorilor și al economiei naționale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul proiectului de lege constă în armonizarea cadrului normativ național în domeniul comunicațiilor poștale cu legislația Uniunii Europene, prin transpunerea fidelă a Directivei 97/67/CE și a Regulamentului (UE) 2018/644.

Proiectul prevede modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016 prin:

- completarea cu prevederi de extindere a scopului legii (art.1) fiind incluse finanțarea transparentă a serviciului universal și dispoziții specifice pentru servicii mai bune de livrare de colete, principii de tarifare, standarde de calitate, armonizare tehnică, supraveghere pentru livrări de colete, transparență tarifară și informații pentru consumatori;
- completarea cu noțiuni noi (art.2): „colectare” și „distribuție”, totodată noțiunea de colet poștal se prezintă în redacție nouă, fiind specificată greutatea maximă la 31,5 kg;
- actualizarea denumirii organului central de specialitate (art.3) și stabilirea pentru minister a obligației să armonizeze standarde naționale cu cele UE, precum și a atribuției să informeze Comisia Europeană despre furnizorul universal, standarde de calitate și sancțiuni prevăzute de cadrul normativ;

- modificarea denumirii Autorității de reglementare (art.4) și excluderea atribuției acesteia privind „monitorizarea și verificarea aplicării legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului”, pentru asigurarea corelării cu prevederile cadrului normativ din domeniul respectiv;

- completarea atribuțiilor Autorității de reglementare cu atribuții suplimentare referitor la implementarea mecanismului de compensare a costului net al serviciului poștal universal (de verificare al costului net, emiterea deciziilor individuale pentru fiecare furnizor cu obligația de a contribui la compensare și monitorizarea respectării obligației de a contribui la compensare), de publicare pe site a funcțiilor pe care le exercită, precum și cu atribuția să informeze Comisia Europeană cu privire la măsurile pe care le-a adoptat în vederea asigurării îndeplinirii legii;

- completarea cu elemente noi referitor la furnizarea informației (art. 5) de către furnizorii de livrări de colete către Autoritatea de reglementare, dar și prezentarea anuală de către Agenție a informațiilor referitor la tarife către Comisia Europeană;

- prevederi expres a obiectelor interzise în trimerile poștale (art.9)

- completarea art. 12¹ cu alin. (7), care prevede atribuția Autorității de reglementare de transmitere Comisiei Europene, până la data de 30 iunie a fiecărui an, a versiunii neconfidențiale a evaluării tarifelor pentru serviciile de livrare de colete;

- completarea art.21 cu obligația asigurării de către Furnizorul de serviciu universal a densității punctelor de contact/acces în funcție de nevoile utilizatorilor;

- completarea cu un articol nou, art. 22¹. Calcularea costului net al serviciului poștal universal, privind mecanismul de calcul al costului net bazat pe diferența dintre costurile cu și fără obligația de serviciu universal;

- modificarea prevederilor privind finanțarea serviciului poștal universal (art.23), prin implementarea unui mecanism de compensare a costului net prin redistribuirea directă a acestuia între furnizorii de servicii poștale, cu o cifră de afaceri de cel puțin 10 mln. lei. Astfel, pentru situația în care obligațiile de serviciu universal reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul desemnat, compensarea se va efectua prioritar din contribuțiile furnizorilor de servicii poștale (în limită de până la 1% din veniturile acestora), urmând ca bugetul de stat să acopere, prin mecanismul ajutorului de stat, doar eventuala diferență rămasă neacoperită, în conformitate cu Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru servicii poștale, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.04/2025. Totodată, Furnizorul de serviciu poștal universal va contribui la compensarea costului net al serviciului poștal universal din contul veniturilor obținute din furnizarea serviciilor poștale prestate în afara serviciului universal.;

- detalierea și clarificarea modului de evidență contabilă separată pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal a furnizorului acestui serviciu (Art.31)

- art.33 privind Regimul de autorizare generală a fost completat cu prevederea privind obligația de a efectua o contribuție financiară la mecanismul de compensare a costului net menționat la art.23, pentru asigurarea îndeplinirii acestei obligații, conform prevederilor art.7 alin.(4) din Directiva 97/67/CE

- prevederi noi pentru a justifica suficient utilizarea de către ARCOM a mijloacelor financiare acumulate din plățile de reglementare și monitorizare în interesul pieței reglementate(art.36).

Implementarea acestor măsuri va contribui, pe termen scurt și mediu, la asigurarea sustenabilității furnizării serviciului poștal universal, la creșterea transparenței pieței serviciilor poștale, la îmbunătățirea protecției consumatorilor, precum și la alinierea Republicii Moldova la bunele practici ale Uniunii Europene în domeniul serviciilor poștale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare În procesul de elaborare a proiectului de lege au fost analizate următoarele opțiuni alternative: <i>Opțiunea 1 - Menținerea cadrului normativ existent (status quo)</i> Această opțiune presupunea neintervenția legislativă și aplicarea în continuare a prevederilor Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016, fără modificări. Opțiunea respectivă nu a fost considerată viabilă, întrucât nu permite transpunerea actelor juridice ale Uniunii Europene și nu oferă soluții adecvate pentru asigurarea sustenabilității furnizării serviciului poștal universal și a problemelor identificate pe piața serviciilor de livrare de colete. <i>Opțiunea 2 - Reglementarea prin acte normative subordonate</i> A fost analizată posibilitatea reglementării unor aspecte prin acte administrative sau regulamente ale autorității de reglementare. Această opțiune nu a fost selectată, deoarece o parte semnificativă a modificărilor necesită intervenție la nivel de lege, inclusiv stabilirea obligațiilor de raportare, a mecanismului de finanțare pentru furnizarea serviciului universal și a competențelor autorității de reglementare. <i>Opțiunea 3 - Transpunerea selectivă sau parțială a legislației UE</i> Această opțiune a fost exclusă, deoarece ar conduce la neconformități cu cerințele Directivei 97/67/CE și ale Regulamentului (UE) 2018/644, cu riscul afectării procesului de armonizare legislativă și al funcționării pieței interne a serviciilor poștale. În aceste condiții, opțiunea adoptării proiectului de lege în forma propusă a fost considerată cea mai adecvată, asigurând o transpunere fidelă a legislației Uniunii Europene, o intervenție proporțională și un cadru normativ clar, coerent și aplicabil.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Proiectul de lege are impact asupra sectorului public, în special asupra autorității naționale de reglementare în domeniul comunicațiilor poștale, prin extinderea și clarificarea atribuțiilor acesteia în domeniul supravegherii serviciilor de livrare de colete. Impactul instituțional constă în: - consolidarea atribuțiilor de colectare, analiză și publicare a informațiilor privind piața serviciilor de livrare de colete; - exercitarea competențelor de evaluare a transparenței și caracterului rezonabil al tarifelor pentru anumite servicii de livrare transfrontalieră de colete; - administrarea mecanismului de compensare a costului net al obligației de serviciu poștal universal. Proiectul nu presupune crearea unor instituții noi și nu implică modificări structurale ale sistemului administrației publice, atribuțiile fiind exercitate în cadrul competențelor existente ale autorității de reglementare. Pe termen mediu și lung, proiectul va contribui la îmbunătățirea capacității instituționale de monitorizare a pieței, la creșterea transparenței și la aplicarea uniformă a regulilor de reglementare, în conformitate cu standardele Uniunii Europene.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Existența unui mediu concurențial în domeniul serviciilor poștale nu constituie o garanție suficientă pentru satisfacerea nevoilor tuturor cetățenilor Republicii Moldova. Eforturile de asigurare a dreptului de acces la serviciul universal (SU) rămân imperative pentru a preveni excluziunea socială și digitală a populației din zonele rurale sau defavorizate.

În prezent, furnizorul de serviciu poștal universal (FSPU) – Î.S. „Poșta Moldovei” – asigură accesul la serviciul universal exclusiv prin resurse proprii, fără compensații externe, fiind obligat să mențină oficii poștale în localități cu un număr mic de populație și volum redus de tranzacții. Datele indică o tendință îngrijorătoare: dacă în 2024 existau 500 de oficii nerentabile, în primele nouă luni ale anului 2025 numărul acestora a crescut la 609 (aprox. 17 mln. lei în nouă luni a anului 2025), astfel, numărul oficiilor nerentabile a constituit circa 54% din numărul total de oficii poștale.

Pierderile generate de aceste oficii sunt acoperite din profitul altor activități comerciale ale FSPU. Acest mecanism forțează majorarea tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal, riscând să le facă mai scumpe și mai puțin accesibile decât cele ale furnizorilor privați, agravând situația financiară a FSPU.

Totodată, din cauza obligației de a vărsa o cotă din profitul net la bugetul de stat (suma totală a acestor plăți achitată în perioada anilor 2014-2019 constituind aproximativ 34 mln. lei), FSPU este privat și de posibilitatea utilizării a unei părți din profitul generat, în comparație cu alți furnizori de pe piața serviciilor poștale.

Cele două cauze menționate nu permit FSPU să acumuleze resursele necesare pentru modernizarea tehnologică și eficientizarea activității sale. Rezultatul este utilizarea muncii preponderent manuale, cu un grad redus de automatizare, ceea ce menține costurile de operare ridicate.

Art. 7 din Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 prevede că în cazul în care un stat membru stabilește că obligațiile de serviciu universal, astfel cum sunt prevăzute în directivă, atrag un cost net, și reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul desemnat, acesta poate să introducă:

a) un mecanism de compensare a furnizorului (furnizorilor) în cauză, din fonduri publice; sau

b) un mecanism de împărțire a costului net al obligațiilor de serviciu universal între furnizorii de servicii și/sau utilizatori. În cazul în care costul net este împărțit între furnizorii de servicii și/sau utilizatori, statele membre pot stabili un fond de compensare care poate fi finanțat de furnizorii serviciilor și/sau din taxele plătite de utilizatori și este administrat, în acest scop, de un organism independent de beneficiar sau beneficiari.

Proiectul de lege stabilește posibilitatea aplicării unui mecanism de compensare, conform cu prevederile Directivei 97/67/CE, transparent, bazat pe bunele practici ale Uniunii Europene (în special, ale României, precum și a Slovaciei și Estoniei, care au creat Fondul Serviciului Universal, dar și a altor state, precum Franța, Italia, Polonia, Cehia, care aplică compensarea prin ajutor de stat pentru Servicii de Interes Economic General - SIEG). Se introduce metodologia de calcul a costului net ca diferență între costurile cu și fără obligații de serviciu universal, luând în calcul beneficiile intangibile (Art. 22¹). Finanțarea Serviciului Universal se va realiza printr-un mecanism de compensare a costului net prin redistribuirea directă a acestuia între furnizorilor de servicii poștale.

Astfel, dacă furnizarea serviciului universal generează un cost net ce constituie o sarcină injustă, acesta se compensează prioritar din contribuțiile furnizorilor de servicii poștale cu o cifră de afaceri de cel puțin 10 mln. lei și, subsidiar, din bugetul de stat. Contribuția fiecărui furnizor este proporțională cu cota sa de piață, fiind plafonată la 1% din cifra de afaceri proprie. Procesul este gestionat de autoritatea de reglementare, care stabilește sumele datorate prin decizii individuale, în baza cărora furnizorul de serviciu universal încasează plățile de la ceilalți operatori.

Totodată, Furnizorul de serviciu poștal universal va contribui la compensarea costului net al serviciului poștal universal din contul veniturilor obținute din furnizarea serviciilor poștale prestate în afara serviciului universal.

Conform datelor „Raportului statistic 2024 privind evoluția pieței serviciilor poștale în Republica Moldova”, precum și datelor prezentate de Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2024, venitul total al tuturor furnizorilor, care ar putea contribui la compensarea Serviciului Universal, a constituit circa 374 mln. lei, suma totală a contribuțiilor care ar putea fi acumulată fiind de 3,74 mln. lei. Suficiența acestei sume pentru compensarea costului net al furnizării serviciului universal ar putea fi estimată numai după implementarea mecanismului de calculare a costului respectiv. În acest context este necesar de menționat, că nu toate pierderile oficiilor poștale fac parte din costul net și respectiv, cele neeligibile nu pot fi compensate conform mecanismului de compensare prevăzut în prezentul proiect de lege.

Implementarea nu implică cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat dacă contribuțiile furnizorilor de servicii poștale sunt suficiente. În caz contrar, bugetul de stat va acoperi doar eventuala diferență rămasă neacoperită, în conformitate cu Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru servicii poștale, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.04/2025.

Prin urmare, proiectul de lege poate avea impact bugetar moderat asupra bugetului de stat.

Totodată, art. II din proiect specifică că prevederile privind mecanismul de compensare a costului net vor intra în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege are impact asupra sectorului privat, în special asupra furnizorilor de servicii de livrare de colete, inclusiv asupra întreprinderilor mici și mijlocii active pe această piață.

Impactul constă preponderent în:

- introducerea unor obligații de raportare privind cifra de afaceri, volumul coletelor și resursele umane implicate pentru furnizorul de servicii de livrare de colete poștale pentru care, pe parcursul anului calendaristic precedent raportării, au lucrat, în medie, mai mul de 25 de persoane implicate în furnizarea de servicii de livrare de colete poștale;
- obligația de publicare a tarifelor aplicabile pentru anumite servicii de livrare de colete;
- efectuarea contribuțiilor obligatorii pentru compensarea serviciului universal, a căror valoare nu va depăși 1,0% din volumul anual al veniturilor provenite din furnizarea serviciilor poștale (de care sunt scutiți furnizorii cu o cifră de afaceri mai mică de 10 mln.lei).

După liberalizarea deplină a pieții comunicațiilor poștale la 01.09.2021, furnizorii privați și-au extins considerabil cota de piață, care la sfârșitul anului 2024 constituia 56% din volumul total de venituri, inclusiv, din contul preluării unor volume de servicii în zonele profitabile, care anterior erau furnizate de FSPU. FSPU din cauza poverii obligațiilor serviciului universal, precum și a obligației de achita plăți suplimentare la bugetul de stat, a fost pus în condiții inegale cu ceilalți participanți de pe piață, astfel, prin mecanismul propus prin prezentul proiect de lege se va asigura un mediu concurențial echitabil, precum și sustenabilitatea furnizării serviciilor poștale pentru locuitorii din toate localitățile țării. Contribuțiile financiare la mecanismul de compensare a serviciului universal constituie o sumă nesemnificativă în comparație cu volumele veniturilor realizate de furnizorii privați. Totodată plafonul de 1% este semnificativ mai mic decât în cazul Slovaciei, unde el constituie 3%.

Luând în considerare că furnizori de servicii poștale care vor contribui la compensare serviciului universal, în cazul că astfel de necesitate va apărea și va fi justificată în temeiul legii, necesită o perioadă de pregătire, prevederile privind mecanismul de compensare a costului net vor intra în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Costurile de conformare asociate obligațiilor care vor fi impuse furnizorilor de servicii de livrare de colete sunt limitate și proporționale, întrucât datele solicitate sunt, în mod obișnuit,

disponibile în evidențele interne ale furnizorilor, iar obligațiile de transparență sunt conforme practicilor europene.

Proiectul contribuie la îmbunătățirea mediului concurențial, prin creșterea transparenței și reducerea riscului practicilor tarifare nerezonabile, fără a crea bariere nejustificate de intrare pe piață.

Impactul asupra IMM-urilor care nu fac parte din sectorul poștal este considerat pozitiv, deoarece facilitează exportul sau livrarea produselor pe teritoriul țării, oferind posibilități de alegere informată a ofertei de tarife cea mai potrivită pentru necesitățile acestora ca cost, timp și calitate, asigurând totodată o protecție sporită a intereselor acestora ca utilizatori a serviciilor respective. Impactul asupra IMM-urilor din sectorul poștal este moderat, nediscriminatoriu și proporțional, deoarece pentru majoritatea furnizorilor de servicii de livrare de colete, în funcție de criteriile stabilite de lege, noile norme nu vor fi aplicabile.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege are un impact social pozitiv asupra tuturor categoriilor de consumatori, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități la accesarea serviciilor poștale și de livrare de colete, inclusiv a comerțului electronic.

Prin sporirea transparenței tarifelor și îmbunătățirea accesului la informații, proiectul contribuie la:

- protecția intereselor economice ale consumatorilor;
- facilitarea accesului la servicii de livrare transfrontalieră de colete;
- creșterea încrederii în piața serviciilor poștale.

Totodată prin asigurarea unui mecanism de compensare a costului net al serviciului universal, se va asigura în continuare accesul populației la acest serviciu, dar și la alte servicii de importanță socială, prestate prin intermediul oficiilor poștale în localitățile rurale.

Proiectul nu are impact negativ asupra nivelului de ocupare a forței de muncă și nu afectează condițiile de muncă sau nivelul de salarizare, asigurând menținerea oficiilor poștale existente și respectiv, a locurilor de muncă din aceste oficii.

Nu au fost identificate riscuri de discriminare sau de afectare disproporționată a anumitor grupuri sociale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege nu introduce noi categorii de date cu caracter personal și nu extinde scopurile de prelucrare a acestora.

Datele raportate de furnizorii de servicii de livrare de colete au caracter statistic și agregat și nu permit identificarea persoanelor fizice.

Prin urmare, proiectul nu generează riscuri suplimentare pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate, iar impactul asupra protecției datelor cu caracter personal este nesemnificativ.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile proiectului de lege sunt neutre din perspectiva egalității de gen și nu generează efecte diferențiate asupra femeilor, bărbaților sau minorităților de gen.

Proiectul nu conține norme care să conducă la discriminare directă sau indirectă și nu afectează accesul egal la servicii sau oportunități economice.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege nu are impact direct asupra mediului, întrucât nu reglementează activități care implică utilizarea resurselor naturale, emisii poluante sau generarea de deșeuri.

Impactul asupra mediului este considerat neglijabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante Proiectul de lege are un impact pozitiv asupra dezvoltării comerțului electronic și a digitalizării, prin crearea unui cadru de reglementare previzibil și transparent pentru serviciile de livrare de colete. De asemenea, proiectul de lege contribuie la: - creșterea competitivității economice; - integrarea Republicii Moldova în piața europeană a serviciilor poștale; - alinierea la bunele practici ale Uniunii Europene în domeniu.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Proiectul de lege are relevanță directă pentru procesul de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, fiind elaborat în scopul transpunerii fidele și implementării actelor juridice ale UE în domeniul serviciilor poștale, inclusiv al serviciilor de livrare transfrontalieră de colete. Proiectul asigură compatibilitatea cadrului normativ național cu: - Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului (CELEX: 01997L0067); - Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete (CELEX: 32018R0644). Actele juridice ale UE menționate nu se află, la momentul elaborării proiectului, în proces de revizuire care să afecteze conținutul prevederilor transpuse. <i>a) Obiectivele actelor juridice ale UE</i> - Directiva 97/67/CE urmărește stabilirea unui cadru comun pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale, asigurarea furnizării serviciului poștal universal și îmbunătățirea calității serviciilor poștale, în condiții de concurență loială. - Regulamentul (UE) 2018/644 are ca obiectiv creșterea transparenței tarifelor și a informațiilor privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete, în scopul protecției consumatorilor și al facilitării comerțului electronic transfrontalier. <i>b) Gradul de transpunere</i> Proiectul de lege asigură transpunerea integrală a Directivei 97/67/CE și a Regulamentului (UE) 2018/644, în măsura aplicabilă legislației naționale, prin modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016. Prevederile proiectului reflectă în mod fidel cerințele actelor juridice ale UE, fără a introduce obligații suplimentare care să depășească cerințele minime stabilite de acestea. <i>c) Reglementări care depășesc cerințele minime ale legislației UE</i> Proiectul de lege nu introduce reglementări care să depășească cerințele minime ale actelor juridice ale Uniunii Europene. Soluțiile normative propuse sunt limitate la cele strict necesare pentru asigurarea transpunerii și implementării eficiente a legislației UE. Prevederile Directivei 97/67/CE în ceea ce privește anumite aspecte legate de mecanismul de compensare a costului net al serviciului poștal universal, precum și unele prevederi detaliate privind prezentarea informației autorității de reglementare de către furnizorii de servicii de livrare de colete din Regulamentul (UE) 2018/644, nu au fost anterior transpuse integral în legislația națională. Tabelul de Concordanță al proiectului de lege reflectă gradul de transpunere a actelor UE menționate, demonstrând, articol cu articol, alinierea fidelă a normelor propuse în proiectul de lege cu dispozițiile corespunzătoare din actele UE, inclusiv adaptările necesare pentru a reflecta specificul cadrului instituțional și juridic al Republicii Moldova.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Pentru implementarea proiectului va fi necesară modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1457/2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, inclusiv ajustarea cadrului normativ de către Autoritatea de reglementare la prevederile proiectului.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ Anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și portalul particip.gov.md, și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14831; Având în vedere importanța proiectului de lege, a impactului deciziei ce urmează a fi luată asupra pieței de comunicații poștale din Republica Moldova, autorii proiectului consideră necesară consultarea tuturor părților interesate în scopul asigurării transparenței și imparțialității în procesul decizional și a predictibilității măsurilor adoptate. În conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis spre avizare autorităților publice centrale responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, autorităților administrative/instituții publice/părți interesate, în funcție de obiectul de reglementare, după cum urmează: - Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Vamal); - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații; - Agenția Proprietății Publice; - Consiliul Concurenței; - Agenția de Investiții; - Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor; Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va fi plasat pe pagina web oficială a MDED și pe portalul www.particip.gov.md
7. Concluziile expertizelor Urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național și instrumentele de armonizare (clauza de armonizare și tabelul de concordanță) a fost revizuit prin prisma observațiilor expuse în Declarația de compatibilitate. Totodată, potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis Ministerului Justiției și Centrul Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și anticorupție. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție și juridice urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării rapoartelor din partea instituțiilor.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent Pentru a asigura claritatea, coerența și securitatea juridică, Proiectul de lege este conceput ca un act normativ de sine stătător, care va reglementa în mod exhaustiv domeniul său de aplicare. Proiectul de lege prevede modificarea Legii comunicațiilor poștale nr.36/2016, fără a abroga alte acte normative în vigoare. Adoptarea proiectului nu implică necesitatea adoptării unor acte normative noi de nivel de lege, însă presupune aducerea în concordanță a actelor normative subordonate, inclusiv a

actelor de reglementare ale autorității naționale de reglementare în domeniul comunicațiilor poștale.

Proiectul se încadrează coerent în cadrul normativ existent și nu generează conflicte de reglementare cu alte acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de lege va fi asigurată de autoritățile publice competente, în special de autoritatea națională de reglementare în domeniul comunicațiilor poștale, în limitele atribuțiilor stabilite de legislația în vigoare.

Guvernul, precum și autoritatea de reglementare, vor asigura revizuirea și ajustarea actelor normative subordonate, în termenul stabilit de proiectul de lege, în vederea aplicării coerente a noilor prevederi.

Capacitățile instituționale, umane și financiare existente sunt suficiente pentru implementarea prevederilor proiectului, nefiind necesară suplimentarea acestora.

Monitorizarea implementării și evaluarea performanței prevederilor actului normativ se vor realiza prin:

- analiza periodică a datelor raportate de furnizorii de servicii de livrare de colete;
- evaluarea funcționării mecanismului de compensare a serviciului poștal universal;
- raportările periodice ale autorității de reglementare privind evoluția pieței serviciilor poștale.

Secretar de stat

Michelle ILIEV